

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

"Mindre väl tillgododålls iv

vi alla

Årgång 23 Nr 2 1974

vi alla

tidskrift för Göteborgs fritidsledare

För några år sedan ändrades namnet "vi alla — tidskrift för Göteborgs ungdomsledare" till "vi alla — tidskrift för Göteborgs fritidsledare". Med detta nr är "vi alla" ånyo till större delen en ungdomsledartidning. Det mesta av innehållet handlar om den kategori ungdomar, som vi alltför generaliserande brukar kalla problemungdomar. Trots det bör materialet vara av intresse för i stort sett alla ungdomsledare. Om antalet "problemungdomar" skall minska i nämnvärd grad måste det säkerligen till betydligt ökade insatser såväl i den kommunala fritidsverksamheten som i den barn- och ungdomsverksamhet, som de ideella organisationerna svarar för. Den ledarmetodik, som redovisas i artiklarna, bör också — i mer eller mindre modifierad form — kunna tillämpas i många andra ungdomsgrupper än som nu är fallet.

En speciell arbetsgrupp inom Fritidsavdelningens kuratorsbyrå har svarat för dispositionen av materialet och för artiklar av sammanfattande karaktär. Även övriga medverkande är anställda vid kuratorsbyrån. Man har kommit överens om att samtliga bidrag skall vara osignerade. Flertalet fotografier har tagits av anställda vid kuratorsbyrån.

Omslagsbilderna

på första och sista sidorna illustrerar en av fätlassistentens många arbetsuppgifter — den uppsökande verksamheten.

Tack vare att kuratorsbyrån förfogar över en minibuss kan man erbjuda ungdomar, som man haft anledning att ta kontakt med, att följa med till någon fritidslokal, där man i lugn och ro kan prata igenom deras fritidssituation.

vi alla

UTGES AV
Göteborgs Socialförvaltnings
Fritidsavdelning

ANSVARIG UTGIVARE
Avdelningschef
Lars Andréasson

REDAKTIONSKOMMITTÉ
Lars Andréasson, Rune Brange,
Leif Svensson

REDAKTION
Fritidsavdelningen, Odinsgatan 28,
Box 5015, 402 21 Göteborg
Tel 17 90 00/1996
Redaktör: Rune Brange

”Mindre väl tillgodosedda”

Det är nu drygt 100 år sedan Göteborgs kommun startade fritidsverksamhet för ungdom. Redan 1860 anordnades simundervisning för folkskolegossar och senare startades också undervisning i slöjd och handarbete. I början av 1900-talet tillkom ”ferieslöjd såsom sysselsättning för de många elever som tillbringade sommaren i staden”. Huvudman för denna verksamhet var skolstyrelsen.

Barnavårdsnämnden började engagera sig i fritidsverksamhet 1926 genom ett första anslag till de s k arbetsstugorna. Denna verksamhet, som bedrevs i intimt samråd med skolan och bestod av trä-, järn- och syslöjd, var i första hand avsedd för barn som av familjeskäl hade behov av sysselsättning och tillsyn under sin fritid.

Det kommunala engagemanget inom fritidssektorn hade således från starten en klart social inriktning. Verksamheten vände sig till de skolbarn som hade särskilda behov av sysselsättning.

Ungdomsråden, som tillkom i början på 1930-talet, blev barnavårdsnämndens lokala rådgivande organ och initiativtagare till ett 30-tal ungdomsgårdar. Även ungdomsråden kom i hög utsträckning att rikta sina aktiviteter till barn och ungdomar med sociala handikapp.

Såväl den kommunala som den på privat initiativ tillkomna fritidsverksamheten fick emellertid en efterhand allt större bredd. Sällskapet för friluftsslekar var en av de första föreningarna med en sådan breddverksamhet. Lingförbundet bildades 1912 med målsättningen ”gymnastik åt alla” och 1917 startade doktor Henrik Allard den badbarnverksamhet som fortfarande bedrivs i Askim.

De första idrottsföreningarna startade redan under senare delen av

1800-talet och då kom också de första idrotts- samt badanläggningarna till stånd.

Efterfrågan på fritidsaktiviteter i såväl förenings- som samhällsregi resulterade snart nog i ett prioriteringsproblem. Den allt längre fritiden skapade behov av samhällsinsatser i en storleksordning som inte stod till förfogande. Fritidssektorn fick i likhet med övriga verksamhetsområden expandera, men endast i den takt den kommunala ekonomin tillät. Många önskemål om samhällsinsatser måste lämnas obeaktade. I och för sig önskvärda aktiviteter kunde ej komma till stånd eller bromsades i sin expansion på grund av resursknapphet. I detta läge fanns behov av ett prioriteringsinstrument som hjälpmedel vid fördelningen av samhällets insatser på fritidsområdet.

Ett sådant hjälpmedel blev FRITID 70, det av kommunfullmäktige fastlagda programmet för fritidsverksamhetens utveckling i Göteborg. Detta program inrymmer grundläggande värderingar och mål samt prioriteringsanvisningar.

I FRITID 70 sägs bl a att de kommunala fritidsinsatserna i första hand skall vara riktade till dem som är mindre väl tillgodosedda i fritidshänseende. Syftet med dagens fritidsinsatser är således detsamma som vid verksamhetens start för drygt 100 år sedan. Samhället skall medverka till att utjämna skillnaderna mellan olika gruppers fritidssituation. Fritidsverksamheten har fått en klart uttalad social målsättning. Detta samtidigt som kommunens socialvård får en allt mer förebyggande karaktär med starka inslag av uppsökande verksamhet.

Lars Andréasson

Ungdomsproblemet — en spegel av vuxenlivet

Dagens vuxna har i stor utsträckning fått sina lärdomar om hur livet skall levas i en annorlunda social miljö än den de nu försöker anpassa sig till. Det är dessa vuxna som skall fostra den uppväxande generationen, i egenkap av föräldrar, lärare, socialarbetare etc. Låt oss se helt kort på några av de samhällsförändringar som skett under dessa vuxnas liv.

Förändringar i arbetslivet

Dagens arbetsmarknad ser helt annorlunda ut än tidigare, med massproduktion och krav på geografisk rörlighet hos arbetskraften. Arbetslivet har för många förlorat sitt egenvärde och blivit mera ett medel för individuell och

kollektiv konsumtion av varor och tjänster.

Dåligt inflytande och låg delaktighet för den enskilde arbetaren är också kännetecknande för dagens arbetsmarknad. Kontakten mellan arbetslivet och det övriga livet saknas idag i allmänhet helt. Vidare har skiftesarbetet ökat, vilket fått till följd att många dubbelarbetande föräldrar arbetar på olika tider. Till detta kommer långa resvägar och liknande.

Förändringar i boendet

Efterkrigstiden har karakteriserats av en kraftig urbanisering som framtvingat en accelererande bostadsproduktion, kanske mest märkbar i de större stä-

Många ungdomar trivs inte i den nya förorten, och vantrivseln kan taga sig oroväckande uttryck.

De unga har en betydande köpkraft och mycket av det kommersiella utbudet riktar sig till dem.

derna. Den vanliga inflyttningsorten är en förort med ett stort antal flerfamiljshus — delvis i form av höghus — och ett affärscentrum. Eftersom dessa områden uteslutande är avsedda för boende, blir de lätt händelsefattiga miljöer, som frammanar upplevelser av påtvungen isolering och en hög grad av tristess.

Den nya befolkningen kommer från olika håll — geografiskt och kulturellt — utan erfarenhetsgemenskap, norm- och värdegemenskap.

Miljön är i stort sett färdig med små möjligheter till påverkan. Detta får ofta till följd att det blir svårt att känna ansvar för områdets angelägenheter.

Förändringar i det sociala kontaktmönstret

Människor som bor i förort saknar i allmänhet lokal gemenskap. Likaså blir kontakter människor emellan på en modern industriarbetsplats begränsade till vad som gäller yrkesrollen. Detta innebär att man idag förflyttar sig långa sträckor för att såväl arbeta upp nya kontakter — kontaktställena ligger i städernas innerområden — lik-

som för att träffa goda vänner, som ofta bor i andra förorter.

När man saknar lokal gemenskap har man också blivit ännu mera hänvisad till familjen och hemmet, och här har å andra sidan masskommunikationen — televisionen — trängt ut ett naturligt samvaromönster. Samtidigt ökar gruppen av isolerade vuxna, som ofta är ensamstående föräldrar utan möjlighet att ta sig utanför arbete och bostad.

Vuxenliv — barn och ungdomsliv

Medan de vuxna i ett tätbebovt grannskap oftast håller sig till sitt och lever oberoende av grannar, söker barnen och i ännu större utsträckning ungdomarna sig samman i kamratgrupper.

Grannskapets vuxna ignorerar ofta andra barn än sina egna, med följd att föräldrarna då känner varken varandra eller sina barns kamrater. Detta har lett till att barns och ungdomars kontakter med vuxna som känner dem och visar dem personligt intresse har blivit färre och att kamratgängen blir hänvisade till varandra utan att ha

gemensamma band till de vuxna. Det ökade ansvar samhället härvid påtagit sig får en formell och opersonlig karaktär, och kan inte erbjuda annat än mycket begränsade och stereotypa bilder av vuxenlivet.

Kamratgruppen

Kamratgruppen lever således ett eget liv, avskilt från vuxenlivet. Ju äldre ungdomarna blir, desto större betydelse får kamratgruppen som en övergång till vuxenlivet. Vidare ökar kamratgruppens betydelse ju sämre familjens normer och värderingar stämmer överens med vuxenlivets krav. Ur denna motsättning kan det utvecklas normer och beteenden, som mer eller mindre direkt vänder sig mot vuxensamhället. D v s grupper som revolterar och markerar avstånd till de vuxna på olika sätt. Men gruppen kan också ge den enskilde medlemmen stöd och tröst, och kanske också den trygghet han inte känner sig få hos de vuxna.

Många ungdomar "flyter idag omkring", därför att dom saknar en inre

kompass i den meningen att dom inte upplever sitt nuvarande och kommande liv som bra eller meningsfullt.

Samtidigt tyngs de av de alltmer ökade krav som ställts på dem från olika håll. Det är t ex krav på utbildning, som kräver bra skolbetyg, som innebär konkurrens i skolan och de svagas utstötning.

En köpstark grupp

Andra krav är de som byggs upp av reklam- och affärsvärlden. Ungdomen har visat sig vara en grupp med betydande köpkraft och som också visat sig vara ovanligt lättexploaterad. Det gäller att vara "inne" i klädval, musikintresse etc.

För många av dem, som inte klarar av att leva upp till dessa krav och förväntningar och där otryggheten och bristen på känslorrelationer är en realitet, förefaller flykten vara enda möjligheten. Detta tar sig ofta uttryck i missbruk. Knark, mellanöl, thinner etc blir en ersättning för bristen på känslomässigt utbyte och avsaknaden av plattform för steget ut i vuxenvärlden.

"Kamratgruppen lever ett eget liv, avskilt från vuxenlivet".

Individuell hjälp till sniffaren utvecklades till gängbearbetning

Kuratorsbyråns tillkomst är starkt förknippad med att man uppmärksammade sniffning bland ungdomar i Göteborg. Första gången detta sätt att berusa sig upptäcktes var i mitten av femtiotalet. Det gällde då en äldre grupp och dess förekomst fick ingen större uppmärksamhet. I slutet på femtiotalet visade det sig att detta berusningssätt började bli vanligt bland de ungdomar, som besökte ungdomsgårdarna. Fritidsbyrån som det då hette upplevde detta som en svår press, då man redan innan drogs med svårbevästrade problem — berusning, kriminalitet, slagsmål — på många av gårdarna. Från personalen framkom önskemål om att få hjälp med dessa frågor.

Fältassistent

Jan Cederlöf som fick denna uppgift var föreståndare för en av ungdoms-

gårdarna. Han hade tidigare arbetat på Skå-Edeby, och hans erfarenheter kom att sätta stark prägel på den verksamhet som sedan kom att utveckla sig. Förutom påverkan från Skå, kan man spåra mönster från vid den tiden befintliga verksamheter i Åbo i Finland och från slummen i New York i USA.

Problemgrupper utanför ungdomsgården

Tanken var från början att denne kurator skulle serva ungdomsgårdarna, men det visade sig snart, att det krävdes insatser i kanske ännu högre grad för ungdomar som befann sig utanför gårdarna. Med dessa grupper med uttalade berusningsproblem, kriminalitet etc igångsattes den verksamhet som kom att kallas gängbearbetning. Detta var ett slags fritidsverksamhet i klubbform, som byggde på frivillighet, för-

Jan Cederlöf startade med den s. k. gängbearbetningen. På bilden från 1961 har han tagit med sig ett av "gängen" till konstmuseets utställning "Rörelse i konsten".

Under "mods-perioden" i mitten av 1960-talet, då Götaplatsen blev populär och ibland orolig samlingsplats, fick den uppsökande verksamheten i innerstaden ökade resurser.

troende och delat ansvar mellan ungdomar och de ledare som anställdes till dessa verksamheter.

Social anpassning

Målsättningen med verksamheten var att ge ungdomarna någonstans att vara på sin fritid, att ge dem positiva vuxenkontakter och en acceptabel fritidssysselsättning. Vidare var tanken att man skulle hjälpa gruppen och därmed den enskilde medlemmen att utvecklas till ett för samhället acceptabelt beteende. Slutligen ville man underlätta för den enskilde medlemmen att frigöra sig från sin beroendeställningen till gruppen.

Från kurator till byrå

Denna verksamhet har sedan utvecklats under årens lopp, och från tid till annan haft lite olika karaktär. En tid kunde man spåra en ganska stark påverkan av beteendemodifikation, vid andra tider ett starkt närmande till den övriga fritidsverksamheten. Sin ursprungliga karaktär har dock verksamheten behållit genom åren.

Samtidigt har kuratorn via sektion blivit byrå, och består idag av intendent, 1:e kurator, kontorist och 16 kuratorer. Till detta kommer ett 80-tal mera löst knutna medarbetare — timledare, samt två arbetsledare för arkivarbetsgrupper.

Organisationen är således hierarkisk formellt sett, men faktiskt fungerar arbetet demokratiskt med arbets- och beslutsgrupper, teamarbete etc.

Fyra sammanhållna distrikt

F n är vi uppdelade på fyra distrikt som fungerar självständigt i det dagliga arbetet, men byrån är fortfarande en sammanhållen enhet. Ännu så länge är vi också kvar inom Fritidsavdelningen, men efter den förestående omorganisationen kommer vi att på prov vara kvar på Socialförvaltningen under den Sociala avdelningen.

Budget

Avslutningsvis något om den budget vi har att röra oss med. Totalt uppgår årsbudgeten för 1974 till c:a två miljoner kronor. Dessa fördelar sig så,

Målsättning och metoder i det uppsökande arbetet

Målsättningen för verksamheten vid Fritidsavdelningens kuratorsbyrå, är att skapa ett **fungerande samspel mellan ungdomar och samhälle**. I denna formulering ligger att bägge parter intressen skall tillgodoses så långt som möjligt. Vad vi siktar in oss på är att:

lösa akuta konflikter som föreligger, såväl inom ungdomarnas närmiljö, som till samhällets lagar och normer i stort.

förebygga framtida konflikter genom att försöka öka ungdomarnas sociala insikter och genom information till vuxna öka dessas förståelse för ungdomarna.

förbättra ungdomarnas hälsotillstånd i framför allt deras missbruk av berusningsmedel, samt

skapa en positiv fritidssituation tillsammans med ungdomarna.

att c:a en miljon belöper sig på löner till den heltidsanställda personalen. 700.000 kronor går som löner till deltidanställd personal, och resterande 300.000 kronor fördelar sig ungefär lika på administration, lokalhyror och verksamhetspengar till klubbarna. Under 1973 nådde vi med ungefär motsvarande budget upp till följande frekvenser: Antal kontakter i gruppverksamhet 52.700, antal kontakter i individuell verksamhet 9.500.

Uppsökande verksamhet

Metoden för att nå ett stycke på väg mot ett uppfyllande av denna målsättning har vi ansett oss finna genom att arbeta **uppsökande**. Detta innebär, att vi aktivt går ut och söker upp ungdomarna på deras samlingsplatser, i deras egen miljö, och erbjuder våra tjänster. För att de skall känna sig motiverade att acceptera detta erbjudande, krävs att de känner **förtroende** för oss såväl som personer som för det arbete vi utför. Att komma fram till ett sådant förtroende innebär ett många gånger både långvarigt och tålmodigt arbete.

Frivillighet

Ett nyckelbegrepp på vägen dit är **frivillighet**. I detta arbete råder förhållandet att det är samhällsrepresentanten, som i viss betydelse är utlämnad till sina klienter och inte tvärt om. Det är han som ständigt måste balansera vad han säger och hur han agerar i olika situationer, såväl tillsammans med ungdomarna, som i kontakter med myndigheter.

Annorlunda metod

Detta sätt att arbeta har under senare år visat tecken till att bli allt vanligare i socialt arbete. Många gånger inser man nog inte vilka svårigheter och problem som är förknippade med det. Det har emellertid visat sig, att man med denna metod kan komma betydligt längre, än vid konventionellt socialt arbete.

Fältassistentens vardag

Som fältassistent i Göteborg tillhör man skiftesarbetarna, så tillvida att vi två dagar i veckan börjar klockan 8 på morgonen och arbetar till halv 5, och de övriga tre dagarna börjar halv 3 och jobbar till 11 på kvällen. Ibland arbetar vi också lördagar och andra helger. På dagtid arbetar vi mest med administrativa göromål och ventilerar problem med socialassistenter eller är med ungdomarna och söker arbete.

Det jag hade tänkt berätta här är emellertid vad som händer en kväll när man är ute på distriktet. Innan dess vill jag tala om, att vi arbetar i team — arbetslag — som har var sitt distrikt att serva. För närvarande är vi fyra sådana distrikt, och det kan fungera lite olika beroende på om man arbetar i förorterna eller i centrum av staden.

Någon stans att ta vägen

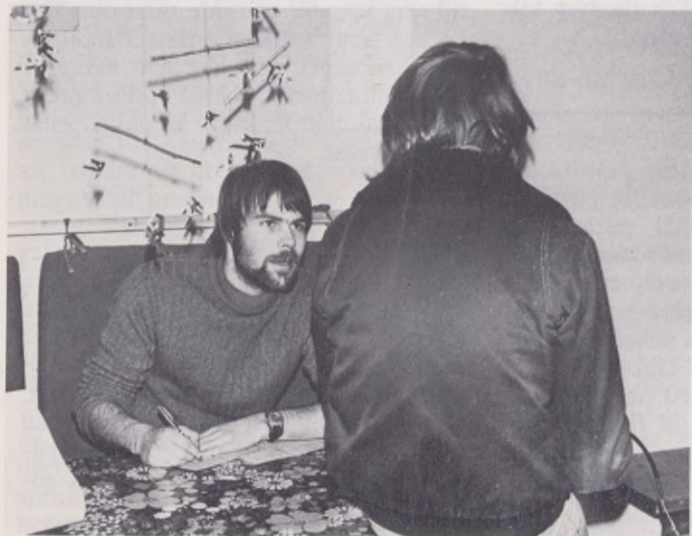
Jag börjar kvällen med att söka upp gänget, som så många människor ringt och berättat om, från skolan och bo-

stadsområdet. Det är tredje gången jag träffar dem, och bilden av gänget börjar klarna. De flesta går på högstadiet i samma skola, och problemet som dom upplever är att de inte har någonstans att ta vägen. Det dricks en del öl, och några har provat sniff. Vi har bedömt det så, att det är viktigt att de mycket snart får någonstans att ta vägen om kvällarna. De är fulla av idéer om vad de skulle vilja göra, om de bara hade en lokal.

Kanske lokal

Fritidsgården i området är bara öppen för föreningsverksamhet, men i kväll kan jag berätta för ungdomarna, att de troligen kommer att få vara på gården några kvällar i veckan. Vi har haft diskussioner med Fritidsbyrån, och det verkar som om de skulle kunna ställa upp med fritidsledare.

Det slår mig, liksom så många gånger förr, hur öppna ungdomarna är och lätta att få kontakt med, så snart de får klart för sig varifrån man kom-

I stort sett omfattar fältassistentens arbetsuppgifter individuellt inriktad och gruppinriktad verksamhet.

mer, och att man inte vill klaga på dem.

Omgivningen klagar

Nästa bostadsområde jag besöker, är alldeles nytt, och saknar fritidsverksamhet. Det är bara idrottsföreningen som har lokaler, ännu så nya att de knappt börjat användas. Ungdomarna samlas på skolgården och omgivningen klagar. En lösning vore kanske, om de kunde beredas plats i idrottsföreningens lokaler. Vi har börjat tala med föreningen om det, men ännu kan jag inte ge ungdomarna några förhoppningar utan det blir mest allmänt prat om skola, arbete, föräldrar och "det sociala".

Problem på gården

Det är en ruggig kväll, och det känns skönt att komma in i värmen på distriktets största fritidsgård. Jag samtalade en stund med personalen på gården. Vi diskuterar några enskilda ungdomars situation. Personalen här känner besökarna väl, och märker ganska snabbt om någon börjar få det problematiskt. Man ber mig ta kontakt

med en kille, som gått arbetslös ett tag. Jag fikar tillsammans med några ungdomar.

Förtrolig kontakt

Den sortens vardagligt småprat som vi ägnar oss åt, uppfattar jag som viktigt. Det ger den förtroliga kontakt, som är grunden för att ungdomarna, om de skulle behöva vår hjälp, finner det naturligt att vända sig till oss.

Egen klubb

Kvällen går fort, men jag hinner med ett besök i en av våra egna klubbar, som varit i gång i flera år. Ungdomarnas situation är svår; en hel del missbruk förekommer, flera är arbetslösa, och hemförhållandena är trista för många.

Det har varit en ganska bra kväll. Man har målat om i lokalen, och sett en film, som engagerade till lite eftersnack.

Aunis problem

Auni och jag pratar en stund. Hon går i 9:an, och skolkar ofta. Jag har

I fältassistentens arbetsuppgifter ingår uppföljning av verksamheten i de "egna" klubblokaler.

varit med i skolan vid några tillfällen, då man försökt reda upp situationen. Jag förstår att Auni, som inte varit i Sverige så länge, skolkar. Det måste vara nedbrytande att inte riktigt förstå vad som sägs i skolan, att alltid vara sämst.

Det är ganska lite man kan göra för henne. Man kan stödja henne, och man kan försöka påverka skolan till de vettigaste åtgärderna, så att hon någorlunda helskinnad kommer igenom skoltiden.

Reines problem

Reine, som gått arbetslös i snart ett år, frånsatt småjobb, kommer fram. Han verkar för första gången på länge verkligt motiverad att komma i jobb. I hans situation, utan betyg, och med en lång period utan arbete bakom sig, inser han, att han kommer att ha svårt för att få något jobb.

Vi bestämmer, att han skall besöka mig på kontoret i morgon. Då kan vi planera mera ingående, ringa arbetsförmedlingen, socialbyrån, o s v.

Resultatet kan bli att Reine erbjuds den lediga platsen vi har i distriktets beredskapsgrupp. Det kan vara ett bra sätt för honom att komma igång, och under tiden hålla kontakten med arbetsförmedlingen.

Vad är frihet

En av klubbens medlemmar, som är intagen på ungdomsvårdsskola, dök upp i går. Det visade sig snart, att han var på rymmen. Han och jag hade ett två timmar långt samtal, som slutade med att jag körde honom tillbaka till skolan, som ligger nära stan.

Det var starkt gjort av honom, att följa med. Han vantrivdes på skolan, och längtar till "friheten". Han insåg trots detta, att hans frihet som rymning var obefintlig.

Kvällen är över

Jag kör en av ledarna hem, och vi blir sittande länge i bilen. Det är svårt att varva ned efter en arbetskväll. Man behöver en stunds eftersnack.

Under fältassistentens "kvällsronder" i distriktet besöks också fritidsgårdarna för samtal med personal och ungdomar.

Klubbledaren kommer gänget nära

Jag arbetar sedan drygt två år tillbaka som klubbledare i en av kuratorsbyråns lokaler. Bostadsområdet består av s k barnrikehus, som är byggda i slutet av 40-talet. Kuratorsbyrån har bedrivit verksamhet här sedan 8 år, och det är nu den tredje syskonkullen vi arbetar med.

Kyrkan driver också viss verksamhet för småbarn i området, och det finns en Parklek som aktiverar förskolebarn med föräldrar under dagtid. Men för tonåringar finns det ingen annan verksamhet än vår.

Två olika åldersgrupper

Gänget jag arbetar med än en grupp om ca 15 pojkar och flickor i åldern 12—16 år. Samtliga är uppvuxna i området och känner varandras familjer och syskon.

Vårt äldre gäng har nu vuxit ur lokalen i viss mån. De är mellan 18—

22 år, och har nu skaffat egna bilar. Under den varma årstiden ser vi nästan inte till dem, men under vintern tycker de om att träffas någonstans inomhus och prata. Det fungerar fint trots ålderskillnaderna, och jag tycker ofta att de äldre har en lugnande inverkan på de yngre.

För små lokaler

Lokalen vi håller till i, är belägen i källaren i ett av hyreshusen och har två rum. I det ena får det plats ett bordtennisbord och just ingenting mer. I det andra har vi diskbänk, bänkspis och tre bord att sitta och prata vid.

Det är härinne som vi spelar kort och dricker kaffe, och lyssnar på musik. Vid aktiviteter som emaljering, läderarbeten och andra hobbyarbeten håller vi också till i detta rum, där det oftast blir väldigt stämmigt och hög-

Forts. på sid. 27

"Vanligt prat" vid kaffebordet bidrager till att skapa goda relationer mellan ledarna och ungdomarna.

Läger i "öde" natur mer spännande än sommartomma storstadsgator

DYKLÄGER I BOHUSLÄN

Kuratorsbyråns dykverksamhet, som startades för 5 år sedan, pågår nästan året runt i Valhallabadet med undantag av sommaren, då det i stället anordnas dykläger. Bassängsträningen varvas med teori, som bl. a. omfattar filmer och föredrag om dykning, marinbiologi och undervattensfotografering.

Lägret i somras var förlagt till Lindholmen i Lysekils skärgård vid inseglingsträningen till Brofjorden. Under hela lägertiden studerades Brofjordenproblemet. Studiebesök gjordes hos marinens röjdykare, som letade minor från 2:a världskriget. Olika tekniska hjälpmedel demonstrerades.

Lägerdeltagarna hade också fått en speciell uppgift av marinbiologiska institutionen i Göteborg, som gällde att taga upp och pressa alger. Avsikten är att framdeles fortsätta med liknande uppgifter om faunan utanför Lindholmen för att iakttaga om det sker några förändringar.

Ledarna i dykverksamheten strävar efter att dels utbilda ungdomarna till så bra dykare att de blir kvalificerade till Nordiskt sportdykarbevis och dels underlätta en slussning till redan etablerade dykarklubbar.

KANOTLÄGER I DALSLAND

Kuratorsbyråns har under årens lopp genomfört flera olika slags läger. På s. k. vildmarks-läger har deltagarna också prövat på kanotpaddling, men

de första "riktiga" kanotlägren genomfördes i somras. Det var två veckoläger i Dalsland. Deltagarna kom från den klubbverksamhet som kuratorsbyråns bedrivit i Hjällbo de senaste åren. Verksamheten pågår där även under sommaren och lägren blev utan tvekan en höjdpunkt i sommarverksamheten genom att ungdomarna erbjöds ett alternativ till den vardagliga stadsdelsmiljön.

Ett resultat av lägerveckorna var dagboksanteckningar, foton och filmer, och detta material bearbetas nu av ungdomarna i klubbverksamheten. Inte minst när de sysslar med detta inser man att lägren måste ha varit en stor upplevelse för dem. Och lägrens "överskott" på regn och kyla tycks bara ha förstärkt upplevelsen. De har fått bevis på att de kan klara av även en strapatsfylld uppgift, och nu talar de redan om nästa sommars läger.

MED OSBORN I NORGE

I fritidsverksamheten med Osborn-besökarna (sid. 21) har det senaste året anordnats flera kortare bussutflykter samt några längre till Halland, Bohuslän och Norge. Dessutom har anordnats resor till fiske i sjöar i Västergötland. Deltagarna väljer även resmål till platser där de tidigare bott och arbetat och under dessa resor får de också själva svara för guidningen.

Bilden t. h. är från Fredrikstens fästning i Halden. På den resan besöktes också trakten kring Bullaren och i Tanum besågs hällristningar.

Fritidsaktiviteter som metod i socialt arbete

En frågeställning man ofta möter som fältassistent är: Varför arbetar ni så mycket med fritidsaktiviteter? Vad syftar ni till med detta?

De ungdomsgrupper vi oftast möter i vårt arbete har för det mesta en stor misstänksamhet mot myndigheter av olika slag, få positiva vuxenkontakter etc. Detta beroende på att de fått så många negativa erfarenheter av sådana kontakter. Att bryta denna barriär genom att endast erbjuda social service och rådgivning har visat sig vara en långsam och svårframkomlig väg.

I kartläggningskedet av en grupp har det däremot varit mera gångbart att som kontaktmedel använda olika typer av fritidsaktiviteter. Genom att vi själva deltar i de olika aktiviteterna får vi en god inblick i gruppens inbördes relationer och de behov som de enskilda medlemmarna har av stöd och råd. Dessutom kan fältassistenten snabbt skapa förtroendefulla relationer med ungdomarna, vilket ju utgör basen för enskilda kurativa insatser.

De flesta av de ungdomar vi träffar deltar ej i någon typ av organiserad fritidsverksamhet. Detta beror ofta på bristande kunskap om sysselsättningsalternativ och/eller att de ej klarar de uttalade eller outtalade krav som ställs på dem för deltagande.

Ungdomarnas totala sociala situation uppvisar ofta stora brister. Genom att erbjuda dem fritidssysselsättning kan en liten del av denna situation förbättras. En meningsfull fritid där möjligheter ges till positiva vuxenkontakter samt möjligheter till ett vidgat synsätt på samhället och hur det fungerar kan leda till att ungdomarna själva kan tackla sin övriga sociala

situation. Man kan heller inte bortse från, att riskerna för konfrontationer med polis, vakter etc minskar vid deltagande i någon typ av verksamhet.

På grund av det utsatta läge dessa ungdomar har, genom att de vistas på platser där de både syns och hörs, kommer de ofta i konflikt med omgivningen. Den negativa syn, som omgivningen får genom detta, återspeglas sedan ofta på ungdomarnas uppfattning om sig själva. De upplever sig vara en enhetlig grupp med gemensamma fiender och med ett icke önskvärt och avvikande beteende.

Klubbverksamhet

Klubbverksamhet innebär att man startar sluten verksamhet för en specifik grupp som ej anses kunna inordnas i gängse fritidsverksamhet.

Den verksamhet som bedrivs i denna form har betoningen lagd på att fritidsverksamheten har ett värde i sig. Detta arbetssätt kan dock innebära en isolering av ungdomarna och förstärka deras syn på sig själva som "avvikare". För att motverka dessa effekter försöker man att göra klubbverksamheten så utåtriktad som möjligt. Den förhållandevis intensiva kontakten med ungdomarna i denna verksamhetstyp skapar dock goda möjligheter att ge ungdomarna ett gott stöd i besvärliga situationer.

Integrerad verksamhet

Utvecklingen går nu mot ett mera integrerat synsätt. I intentionerna för fritidsverksamhet idag ingår också ett engagemang för de "problematiska" grupperna. Emellertid har man svårig-

Allt emellanåt kommer en "gäst" till klubben för att t. ex. lära ut en ny hobby.

heter att leva upp till intentionerna på grund av bristande resurser, vilket inneburit att många ungdomar ställts utanför ordinarie fritidsverksamhet.

Som ett led i att motverka utstötning, stämpling och isolering av grupper satsar kuratorsbyrån idag på att förstärka den redan befintliga verksamheten personalmässigt. Detta innebär att tidigare utestängda grupper ges möjlighet att delta i verksamheten på fritidsgårdarna genom gemensamma insatser från kuratorsbyrån och fritidsbyråerna. Detta arbets sätt innebär att fritidsverksamhetens sociala ansvar framhävs.

Slussningsverksamhet

Den utveckling mot större tolerans och acceptering av människor med olika behov och förutsättningar, som kan

skönjas, leder förhoppningsvis till att organisationer och kommunala institutioner bättre skall kunna tillgodose alla människors behov av en vettig fritid, utan uppdelning på kategorier.

Fältassistentens uppgift blir i en sådan situation att fungera som en förmedlande länk mellan ungdomarna och det fritidsutbud som finns. Metoder för denna typ av systematisk slussning håller på att prövas för närvarande.

En utökad slussningsverksamhet förutsätter dels de tidigare nämnda resursökningarna och dels en mera medveten satsning på integrering av de svåraktiverade grupperna i såväl den kommunala fritidsverksamheten som inom föreningslivet. Det föreligger annars risk att vissa grupper trots allt ställs utanför och förstärks i sin utstötta position.

Pedagogiskt utvecklingsarbete i kuratorsbyråns klubbverksamhet

Inom kuratorsbyrån har förts ingående diskussioner om mål och metoder i klubbarbetet. Önskemål har framförts på ökade resurser för att få tillstånd en bättre programplanering med metoddiskussioner, utvärderingar och dokumentation.

I några av våra klubbar har vi det senaste halvåret haft möjlighet att försöka uppfylla dessa önskemål. Fem klubbar eller grupper har deltagit i ett utvecklingsarbete, som syftar till en sådan pedagogisk utformning av vår programverksamhet.

Vi vill utarbeta former, som gör det möjligt för ungdomar att aktivt inhämta samhällsinformation, samt att få en träning i att självständigt bearbeta material kring ett visst ämne.

Samhällsinformation

Samhällsinformation ska ge den kunskap, färdighet och medvetenhet man behöver för att påverka sin situation. En fördjupad inblick i ett ämnesområde kan stimulera ungdomar till att mer genomtänkt ge uttryck för tankar och åsikter samt delge andra dem.

Kuratorsbyrån och Fritidsbyrå V har under hösten genomfört en serie program kring temat "Motor och trafik". Ungdomarna har visat stort intresse inte minst då experter gått igenom frågor om arbetarskydd, trafikregler och sjukvård för trafikskadade.

I "Motor och trafik" ingick bl. a. inredning av verkstad, mopedmekning, verktygshantering och praktiska tillämpningsövningar.

Vårt pedagogiska utvecklingsarbete tar fasta på följande punkter.

1. De aktiviteter, som förbereds skall ha betoning på samhällsinformation och vägledning.
2. Programinslagen skall inte serveras som "färdiga paket" utan möjliggöra ställningstaganden och engagemang från hela gruppen.
3. Inslagen skall vidare ha en viss kontinuitet. En uppföljning bör äga rum, som gör det möjligt för deltagarna att utveckla det intresse som skapats. Därigenom underlätt-

tas en övergång till mer etablerade verksamheter i samhället.

Tonvikten läggs på kontinuitet

En pedagogisk utveckling av vår klubbverksamhet innebär främst att försöka lösa kontinuitetsproblemet då de två förstnämnda punkterna ovan uppfylls relativt väl.

Med kontinuitet menar vi

1. Att i en utåtriktning av verksamheten visa på sysselsättningsmöjligheter för att vidga ungdomarnas referensram.

2. Att välja ett visst ämne eller tema utifrån de intresseriktningar man observerat hos ungdomarna.
3. Att dela upp ämnet i olika programinslag, som sysselsätter ungdomarna över en längre tid.

Ett arbete av detta slag understryker behovet av:

1. Planering över längre tid, praktiska och metodiska förberedelser samt uppföljning.
2. Dokumenteringsarbete av deltagare och ledare. Dokumentationen blir dels ett ämnesområde att utveckla vidare (ex fotografering) dels ett sätt att vidarebefordra erfarenheter.

Uppläggnings- utvecklingsarbetet

För att kunna avgränsa utvecklingsarbetet från den ordinarie klubbverksamheten, och därmed möjliggöra en utvärdering, har vi följt nedanstående uppläggnings-

1. I våras sammanställde en arbetsgrupp en skrivelse innehållande dels tankegångarna bakom, dels riktlinjerna för utvecklingsarbetets utformning.
2. Riktlinjerna innebar att i inledningsarbetet skulle för varje berörd klubb finnas en rapport om tidigare verksamhet, kommande program samt en anslagsbegäran.
3. Mitten av november var satt som tidpunkt för en slutgiltig rapport från samtliga fem deltagande klubbar. Denna rapport skulle vara en beskrivning av vad man gjort, hur man lyckats och hur man ser på möjligheterna att utveckla en programverksamhet på detta sätt.
4. Arbetsgruppen skall innan årets slut sammanställa det inkomna materialet för att få en sammanfattande utvärdering av arbetet.

Nuläge

Vad en total utvärdering kommer att innehålla vet vi inte idag. Redan nu kan vi dock säga att den aktivitet som deltagarnas egen dokumentation utgjorde har slagit förvånansvärt väl ut. Detta oberoende det ämnesområde gruppen valt.

De olika ämnesområdena har varit friluftsliv, dykning, motortrafik, hästar och ridning samt teater och film. Ämnesområdenas vidd har gjort det möjligt att föra in samhällsinformativa moment på ett lättillgängligt och engagerande sätt.

Idé-bank

I en av grupperna, som bl a har genomfört en kanothajk, arbetar man nu med att från texten i dagböcker sätta ljud till de bilder och filmer man tagit. Tanken är att samtliga grupper så småningom kan visa andra hur de har utnyttjat sin fritid. Bilder, collage, filmer, dagboksanteckningar, klubbtidningar, ljudband o s v underlättar en presentation.

På sikt kan man tänka sig att dessa presentationspaket bildar en idé-bank på programbyrån. Materialet kan sedan användas för att visa andra grupper vad man kan sysselsätta sig med i klubbarna.

Framåtblick

Utvecklingsarbetet har inte genomförts helt friktionsfritt. Motgångar har främst varit tidspress och svårigheter att avgränsa arbetet från ordinarie verksamhet.

Den utvärdering vi kan göra i dagens läge visar på ett stort behov av fortsatt metodutveckling samt medel för en sådan verksamhet. På vilket sätt det bör bedrivas och vad man speciellt bör inrikta sig på återstår att se.

OSBORN —

en ny grupp att arbeta med

När kuratorsbyrån gick in på fritidsklubben Osborn för att bli försöka få igång aktiviteter tillsammans med besökarna där, innebar detta ett arbete med en för oss helt ny målgrupp. Vi var väldigt "tända" på uppgiften, men samtidigt litet osäkra i vad mån det var möjligt att intressera äldre alkoholiserade för fritidsverksamhet.

Under det år som gått har vi emellertid fått starka belägg för att fritidsverksamhet för denna grupp är en viktig och viktig insats. Gubbarna har mött aktiviteterna med betydligt större intresse än vad som allmänt förväntats. För många av dem har verksamheten gett nya upplevelser och kontakt med nya miljöer, ofta efter årtal av isole-

ring och passivitet. Genom de olika arrangemangen har det getts möjlighet att umgås med varandra och utföra saker tillsammans i andra situationer än där flaskan är det centrala.

Förlorat självkänsla

De alkoholiserade har genom upprepade misslyckanden och en nedvärderande förmyndarattityd från omgivningens sida ofta förlorat sin självkänsla och identitet. Det är viktigt att ge dem tillfälle att återfå något av denna; ett sätt är att genom att de deltar i olika aktiviteter så småningom ser att de klarar av att göra sådant som "vanliga" människor gör. De får uppleva att människor omkring dem ser

Fritidsledarna och deltagarna i verksamheten planerar tillsammans bl. a. utflykter och studiebesök.

dem som annat än alkoholister — och deras syn på sig själva kan efterhand på samma sätt förändras.

Problem i centrum

I samband med att Östra Nordstadstorget öppnades i slutet av 1972 uppstod nya problem i området. Genom rivningen av den äldre stadsdelen och stängningen av Hagahuset sökte sig de äldre alkoholiserade och stora ungdomsgrupper till det nya uppvärmda inomhustorget. Detta föranledde klagomål från hyresgästerna i området.

Sociala centralnämnden uppdrog då åt socialdirektören, att utforma ett förslag till handlingsprogram för centrumområdet. Ett sådant utarbetades och efter att detta betraktats som realistiskt fick fritidsavdelningen som uppgift att projektera ett detaljerat förslag.

En ledningsgrupp med representanter från vårdavdelning 1, sociala avdelningen, socialbyrå 1 och 9 samt kuratorsbyrån tillsattes.

Fritidsklubb för äldre

Kuratorsbyrån uppdrogs att svara för projektledning samt utarbetandet av riktlinjer och verksamhetsplaner för insatser i centrumområdet. Bland de förslag som presenterades sociala centralnämnden var en fritidsklubb för gruppen äldre alkoholiserade. Denna kom att läggas i Västra Nordstaden och fick namnet "Osborn". Ansvaret för verksamheten lades på vårdavdelning 1, men kuratorsbyrån skulle svara för fritidsaktiviteterna.

Mat, sömn, gemenskap

Situationen för dom äldre alkoholiserade är att de har en mängd otillfredställda behov — mat, sömn, gemenskap. Detta har man i verksamheten på Osborn försökt att i någon mån kompensera. Där finns möjlighet att

sova, tvätta sig och sina kläder, äta billigt och att aktivera sig tillsammans med andra.

Utstötta

Den grupp som regelbundet besöker klubben, är utstötta från samhällets etablerade fritidsverksamhet, och detta är första gången som socialförvaltningen påtagit sig att driva en kontinuerlig sådan för just denna grupp.

Goda förutsättningar

Det har visat sig att det finns goda förutsättningar för det. De flesta i gruppen har ett aktivt liv bakom sig och härigenom kunskaper och erfarenheter från olika områden som man kan knyta an till vid fritidsverksamhet.

Det har också visat sig, att deras berusningsvanor i detta sammanhang inte varit så belastande, då de för det mesta försöker hålla sig nyktra när vi skall göra något särskilt, och dessutom många av dem har längre "torra" perioder.

Aktiviteter

Olika typer av fritidsaktiviteter med något olika målsättningar bedrivs f n på fritidsklubben Osborn. En typ är sådant som underhållning, film, trivselkvällar, vissa utflykter m m, vilka återkommer varje vecka.

Här försöker vi nå ut till så många av besökarna som möjligt, och värdet i dessa aktiviteter ligger på flera olika plan: att ge tillfälle att för några timmar komma bort från tristessen och monotonin, ha trevligt tillsammans och få gemensamma upplevelser; att ge möjligheter till mer personlig och informell samvaro dom emellan och mellan oss och dom; att försöka ta reda på intressen och önskemål om aktiviteter, etc.

En annan typ av verksamhet är så-

I ungdomsklubbarna finns i regel alltid både manliga och kvinnliga ledare, och även Klubb Osborn har kvinnlig fritidsledare.

dant som studiebesök, turneringar, hobbyverksamhet, m m, där vi i så hög grad som möjligt söker utgå från intressen och önskemål hos medlemmarna själva. Dessa aktiviteter ställer ofta litet högre krav på deltagarna och det blir oftast frågan om mindre grupper och ibland enskilda.

Problem

Att arbeta med fritidsaktiviteter i denna målgrupp saknar naturligtvis inte svårigheter. Generellt är det svårare att skapa motivation för fritidsverksamhet bland dessa äldre, eftersom de under årens lopp blivit starkt passiviserade.

Att planera någon aktivitet på läng-

re sikt med bestämda deltagare låter sig inte så lätt göras — dom kanske glömmer eller kommer in i en missbruksperiod. Det tar alltså tid att komma fram till vettiga och framkomliga sätt att jobba på, att skapa kontakter etc, men vi tycker att vi kommit en bra bit på väg, och att det börjat lossna på flera sätt.

Deltagarna planerar själva

Det vi framledes huvudsakligen vill jobba på är att utveckla de olika typerna av aktiviteter, försöka få med deltagarna mer i planering och uppläggning av verksamheten och att skapa kanaler till befintlig fritidsverksamhet. Vi är övertygade om att det går.

Socialinformation med frän teater om drogmissbruk och könsroller

Två teatergrupper — Nationalteatern och Narrenteatern — har under hösten spelat vardera drygt 20 föreställningar runt om på fritidsgårdarna i Göteborg. Avsikten med pjäserna har inte varit att de skulle fungera som en stunds avkoppling eller underhållande avbrott i tristessen utan mer som ett aktiverande inslag i ett mera långsiktigt programarbete för att komma till tals med ungdomarna på gårdarna om ämnen som i hög grad berör dem själva, nämligen "ungdom och drogmissbruk" och "ungdom och könsroller" (sex- och samlevnad).

Nya metoder

Under årens lopp har det visat sig, att om man skall lyckas med social information måste man finna andra metoder än de som traditionellt brukat användas — föreläsare, faktafolder, affischer etc. Effekten av sådan

information har ofta visat sig vara ganska ringa. Mot denna har funnits all den negativa påverkan i form av reklam och annan kommersiell påverkan, torftiga hem- och närmiljöer m m, som oftast stått helt utanför informatörens och gårdens kontroll. En påtaglig trötthet mot denna typ av information har också varit märkbar bland både ungdomar och ledare.

Ofta goda kunskaper

Bland tonåringar som på många sätt är i riskzonen finns det också ofta goda kunskaper om risker och farlighet med droger, liksom vilka preventivmedel som finns och riskerna att flickan kan bli gravid om man är oförsiktig. Kunskapspridningen har varit förhållandevis effektiv, men den har inte avgörande påverkat ungdomarnas attityder och beteende. Det är alltså viktigt att man kan erbjuda mer än in-

Speedy Gonzales är en pjäs om sociala ungdomsproblem liksom flera andra av Nationalteaterns pjäser.

De tre skådespelerskor, som utgjorde hela ensemblen i Narren-pjäsen, roade och oroade ungdomarna genom att påvisa hur fast vi sitter i våra könsroller.

formation, nämligen personliga kontakter, aktiviteter och gemenskap i olika former.

Teater

Teatern har visat sig vara en bra programform i detta avseende. Nationalteatern har spelat sin andra pjäs om "Speedy Gonzales" och hans kompisar och Narrenteatern har spelat pjäsen "Det bultar och det bankar". Med hjälp av olika utställningar, filmer, tidningar, böcker, faktafolderar etc har man kunnat göra program kring teaterföreställningen och också följa upp de påföljande diskussionerna med nya programinslag på gården.

Ledaren på gården är experten

Det huvudsakliga ansvaret för programarbetet har legat på de ledare som

har den dagliga kontakten med ungdomarna och inte på sk experter utifrån. Med detta vill man understryka den värdefulla roll de kan spela som vuxenkontakter för ungdomarna på gården.

Utbildning och planering

Utbildning av berörda ledare är därför en av de viktigaste delarna i informationsarbetet. I samarbete med Socialstyrelsen har under 1974 tre särskilda veckoslutskurser anordnats, samt tre metodseminarier, där frågor om metoder i programarbetet har varit det viktigaste momentet.

Planeringen av den hittills genomförda sociala informationen har skett i samarbete mellan personal vid kuratorbyrån och programbyrån samt teater- och programkonsulenterna vid de fyra fritidsbyråerna.

Grannskapsarbete – samarbetsprojekt

Tendenser till särbehandling av olika grupper finns såväl inom fritids- som inom den sociala sektorn. Också kuratorsbyråns verksamhet kan i viss mån ses som ett exempel på detta. Numera finns en strävan att överbygga denna typ av funktionsuppdelning, där experter tar hand om skilda delar av människans sociala liv. Ett uttryck för denna vilja till helhetssyn är att försöka finna metoder att arbeta med hela befolkningen i ett visst område som målgrupp. Den vanligaste benämningen på denna verksamhet är grannskapsarbete. Kuratorsbyrån samverkar f. n. med andra enheter inom Socialförvaltningen och bostadsbolag i två sådana projekt — i bostadsområdena vid Fyrklöversgatan och på Högsbohöjd.

Projektet Fyrklövern startades i början av 1973 med en heltidsanställd från Socialbyrå 4 och en från Fritidsavdelningen. För verksamheten svarar kuratorsbyrån, Fritidsbyrån Hisingen, Socialbyrå 4 och AB Göteborgshem. Genom projektet erbjuds hyresgästerna bättre boendeservice samt fritids- och social service. En viktig del i målsättningen är att försöka stimulera invånarna att aktivt påverka sin egen situation.

Hembesök och gårdsfester

Expedition och sammanträdeslokal erhöles i en lägenhet och efter relativt kort tid kunde också en prefabricerad fritidsstuga tagas i bruk. Trycksaker om den sociala servicen m. m. distribuerades till samtliga lägenheter och personlig kontakt togs efter hand med allt fler genom hembesök. Verksamheten för barn och ungdomar har hittills haft i stort sett önskad omfattning. För en betydande del av denna verk-

Fritidsstugan Fyrklövern

samhet har deltidsanställda vid kuratorsbyrån svarat. Föräldrarna har visat stort intresse för verksamheten men endast ett begränsat antal av dem har engagerat sig mera aktivt. Flera punktarrangemang har genomförts, bl. a. gårdsfester, som fått mycket stor anslutning av såväl barn och ungdomar som av de vuxna. Under sommarmånaderna har man bedrivit verksamhet både under dag- och kvällstid och av allt att döma har även sommarverksamheten haft en viktig social funktion.

Jämsides med det praktiska arbetet har det förts en fortlöpande diskussion beträffande projektets målsättning och metodik. Under hösten färdigställdes en utvärdering av projektet. Målsättningsdiskussionen och utvärderingen kommer nu att ligga till grund för besluten om den framtida utformningen av verksamheten.

Nytt grannskapsprojekt

Ett projekt med liknande målsättning startades under hösten i år i bostadsområdet Högsbohöjd. Huvudmannskapet för verksamheten ligger på Socialbyrå 5, och arbetet bedrivs i samarbete med Fritidsbyrå V och kuratorsbyrån.

Arbets träning och beredskapsarbeten

Det har visat sig att många av de ungdomar, som kuratorerna får kontakt med i den uppsökande verksamheten liksom deltagarna i klubbverksamheten, har stora svårigheter att anpassa sig till arbetsliv och arbetsgemenskap. De saknar sysselsättning och för ofta en kringdrivande tillvaro i sina bostadsområden eller i stadens centrala delar. För att kunna hjälpa dessa ungdomar har kuratorsbyrån i samarbete med Socialförvaltningens rehabiliteringsavdelning och Arbetsförmedlingen sedan 1969 bedrivit arbets träningsverksamhet. Dessutom sysselsätts ett 20-tal ungdomar i beredskapsarbete i Socialförvaltningens regi, där kuratorsbyrån i samarbete med Arbetsförmedlingen svarar för rekryteringen.

Syftet är att omgående sätta ungdomarna i arbete och ge dem träning i att följa gängse arbetsplatsrutiner. Samtidigt kan Arbetsförmedlingen pla-

nera för deras fortsatta utbildning eller arbetsplacering. De arbetsuppgifter som dessa ungdomar i huvudsak har är reparations- och ombyggnadsarbeten samt trädgårdsarbeten.

KLUBBLEDAREN ...

Forts. från sid. 13

Ijutt. Våldigt ofta alltför bråkigt för att vi skall kunna koncentrera oss på något speciellt.

Fyra kvällar i veckan

Vi har öppet lokalen fyra kvällar i veckan, och vi är fyra ledare som arbetar två kvällar vardera. En av oss har jobbat åtta år här och är på sätt och vis den viktigaste av oss. Han känner allas äldre syskon och många föräldrar, och håller fortfarande kontakt med en del av dem som besökte lokalen i starten.

De största problemen

Mopedstöld, sniffning och snatteri är de största problemen, som vi med vår lokal försöker komma tillrätta med. Metoderna varierar och tiden får väl utvisa om vi kommer att lyckas eller inte.

Att lära känna ungdomar av idag

Men just att få lära känna ungdomar idag, som lever helt annorlunda än jag själv gör, och har gjort, betyder väldigt mycket för mig i arbetet. Det har varit mycket givande och stimulerande att få vara deras förtrogna under några års tid. Jag ser fram emot att få vara det i framtiden också, och följa deras utveckling.

Källarmålning lämpligt nybörjarjobb

PHOTOGRAPHY